



CHRISTIAN SUNDELL

Christian toimii käyttövaltuushallintaan erikoistuneessa ohjelmistoyhtiö RM5 Softwaressa. Hän on toiminut IT- ja ohjelmistoliiketoiminnassa 1990- luvun alusta lähtien.
[christian.sundell@rm5software.com]

Käyttöoikeuksien hallinta pilvessä

– taas yksi kerros lisää?

Liiketoiminnan tietoja käsitellään laajalla kirjolla tietojärjestelmäsovelluksia. Niitä löytyy koko kirjo kaikista organisaatioista. Ratkaisuja on aina pienestä käytännön tarpeeseen suunnitellusta täsmätyökalusta toimintaa ohjaavaan kokonaisjärjestelmään. Järjestelmien kokonaismäärä nousee helposti kymmeneen, tai jopa satoihin.

KÄYTTÖVALTUUDET (LIIKE)TOIMINNASSA

Perinteisesti organisaatioissa on tarvittu prosessien ja toiminnan eteenpäinviemiseksi sisäisiä järjestelmäpalveluita. Henkilöstöhallinnolla on omat järjestelmänsä, joilla sen prosessit hallitaan ja joissa tieto varastoidaan. Logistiikka tarvitsee välineitä pitääkseen bisneksen liikkeessä. Markkinointi tarvitsee sovelluksia ja palveluita pysyäkseen oman liiketoimintansa lintuperspektiivissä.

Myyntin on hallittava asiakastiedot ja koko myyntiprosessin sisältö. Talousosaston järjestelmät ovat tärkeässä roolissa päätöksenteon tukena, niistä on saatava näkyvyys tästä näkökulmasta koko organisaatioon. Kunnallishallinnossa palveluiden tuottaminen edellyttää kullekin prosessille omanlaistaan työkalua.

Järjestelmiä on ollut niiden olemassaolon alusta alkaen apuna organisaation sisällä. Näiden sisäisten palveluiden ulkoisten käyttäjien osuus on kasvanut ja kasvaa edelleen voimakkaasti.

Myynti tarjoaa tilaus- ja toimitusprosessissa extranet- palveluita kanavakumppaneille lisämyynnin ja

paremman tehokkuuden motivoimana. Henkilöstöhallinto tarvitsee yhteiset prosessit henkilöstöpalveluyrityksen kautta työskenteleviä työntekijöitä tai rekrytointiprosessiaan varten. Alihankkijat tulee saada osaksi tuotannonohjausprosessia toiminnanohjausjärjestelmään. Kaupunki tai kunta tulee tarjoamaan kuntalaisille mahdollisuuden käyttää sähköisiä palveluita yhä enenevässä määrin.

Monessa organisaatiossa tutkitaan olisiko kokonaisuutena kannattavampaa hankkia uusia tai jopa nykyisten tietojärjestelmien korvaamiseksi pilvestä toimitettavia järjestelmäpalveluita. Kasvava määrä organisaatioita käyttää tai on käyttänyt jo pitkään, mahdollisesti jopa asiaa sen kummemmin ajattelematta, ulkoisia palveluita. Käytetään esimerkiksi julkaisupalvelua, sanakirjaa, tieto- tai kuvakirjastoa, projektinhallintaa, dokumenttien tietovarastoa, päämiehen extranetiä, myyntinhallintajärjestelmää tai tietoturvapalvelua.

ALOITA ORGANISAATIOIDEN VÄLISESTÄ SOPIMISESTA

Yhä kriittisemmäksi tekijäksi kaikille organisaation järjestelmien käyttäjille sekä palveluille muodostuvat käyttö-

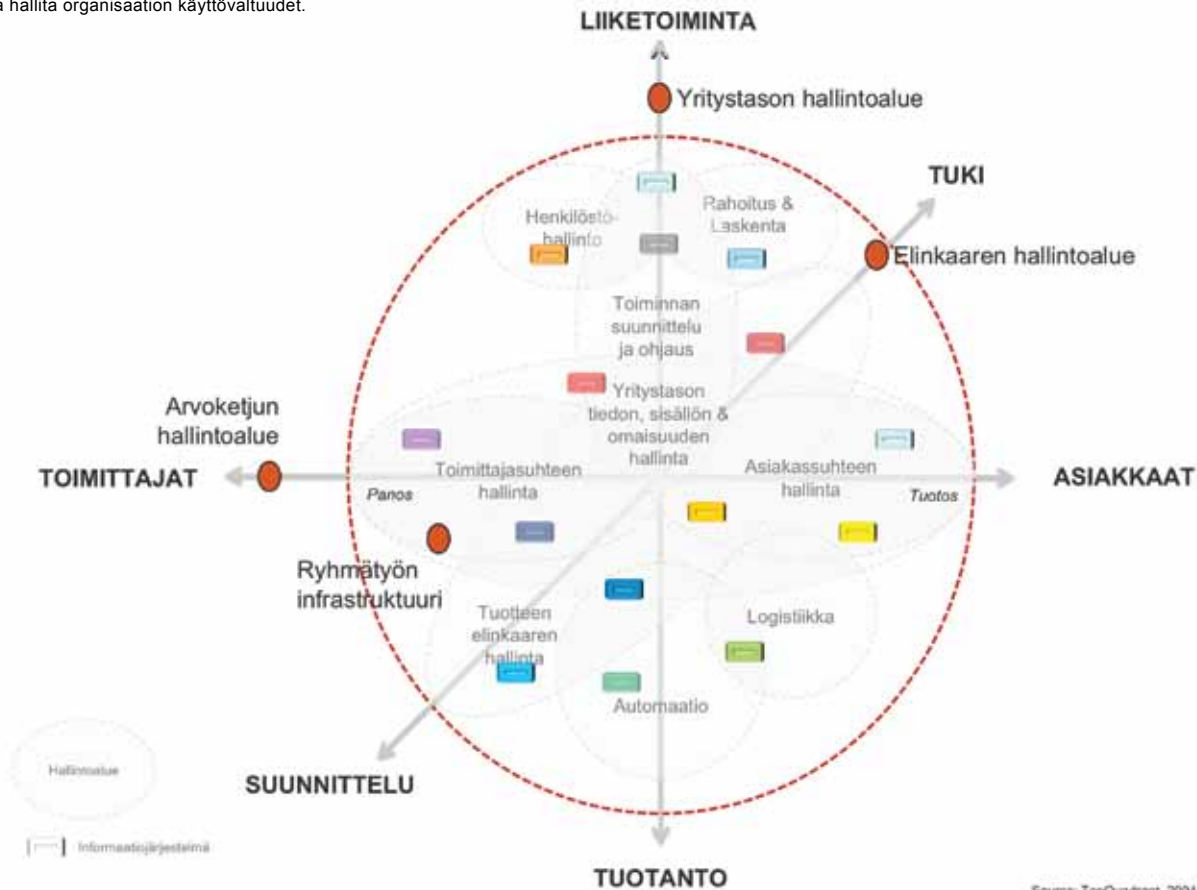
valtuudet. Käyttövaltuudet kertovat kenellä on pääsy minne ja millä perusteella – eli minkä valtuutuksen pohjalta oikeus on.

Käyttäjän valtuuttaminen ulkoisissa palveluissa tulee olla mahdollista rakentaa organisaatioiden välisestä palveluiden käytön sopimisesta. Tällöin liiketoimintalogiikka voidaan ulottaa käyttäjäryhmän tai käyttäjän valtuuttamiseen.

KESKITETYN HALLINNAN KAUTTA

Kautta lyhyen tietotekniikkahistorian aina 2000- luvun alkupuolelle, muutamia poikkeuksia lukuunottamatta, on ollut valtatoimintatapana periaate, että käyttövaltuuksien hallinta hoidetaan sovelluksen sisällä, ja se määritellään sovellus kerrallaan.

Tehokkuusajattelun näkökulmasta tämä tapa ei edusta parasta mahdollista laatua. Tällä mallilla muutos tehdään useassa paikassa toistuvasti yhä uudelleen. Kun tähän lisätään hallinnon näkökulma, lienee selvää että asian kontrollissa pysyminen ilman keskitettyä hallintaa on haasteellista. Haasteet tulevat esiin esimerkiksi siten, että käyttäjien käyttövaltuudet eivät



ole ajan tasalla tai niiden saattaminen vastaamaan (liike)toiminnan tarpeita nostaa käyttövaltuuksien hallinnointikustannukset korkeiksi.

GRC

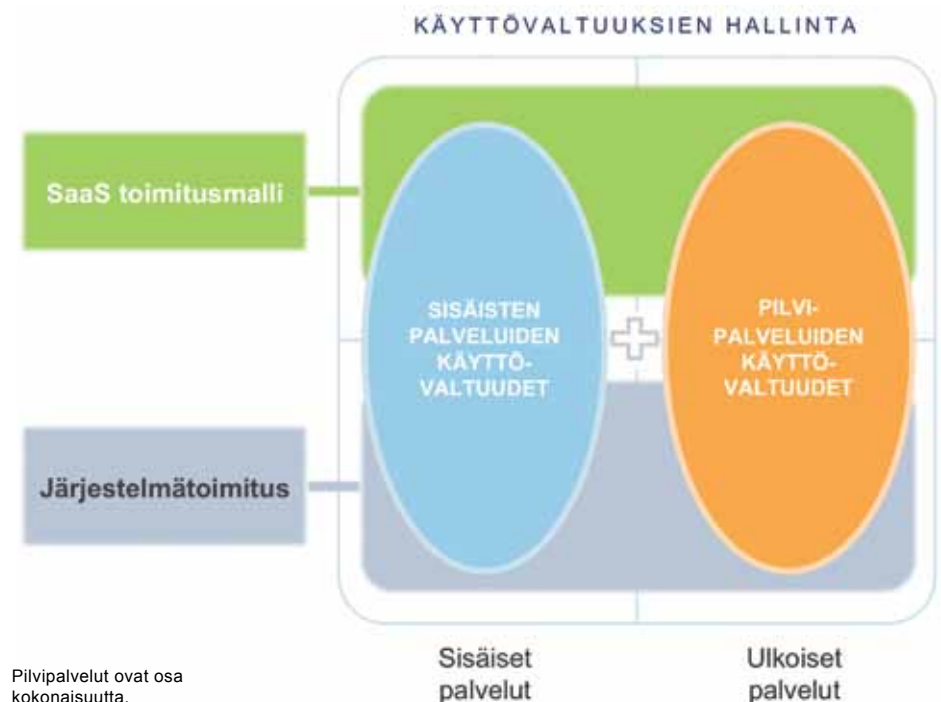
Käyttövaltuuksien raportointi on jo oma luku sinänsä. Lisäpainetta on monissa organisaatioissa on tuonut hyvä hallinnointitapa, riskienhallinta ja vaatimustenmukaisuus (Governance, Risk, Compliance). Viimeistään siinä vaiheessa kun tilintarkastuksen yhteydessä esitetään kysymys ”kenellä on pääsy tietoihin ja minkä vuoksi” tulisi hälytyskellojen soida jos vastausta ei saada raportilla välittömästi. Ilman keskitettyä hallintaa se on hankalaa, monessa tapauksessa mahdotonta.

Hälytyskellojen tulisi soida, jos johtoryhmässä ei ole käsitelty käyttövaltuushallintaa osana organisaation tarjoamia sähköisiä palveluja. Kuinkahan monessa organisaatiossa tilintarkastaja on nostanut käyttövaltuushallinnan hallitustasolle? Käyttövaltuushallinnalla on suora vaikutus hyvään hallinnointitapaan, tietoturvan riskienhallintaan, vaatimustenmukaisuuteen, prosessien tehokkuuteen ja liiketoiminnan joustavuuteen.

OSA KOKONAISUUTTA

Tehoton käyttövaltuushallinta ja sen seuraukset uhkaavat toistua myös pilvipalveluissa. Pilvipalveluita ei tulisi katsoa käyttövaltuutusten osalta omana erillisenä kokonaisuutenaan, vaan se tulisi nivoa osaksi liiketoimintaa tukevaa käyttövaltuushallinnan prosessia. Myös itse käyttövaltuuksien hallintaa saa nykyään myös pilvestä palveluna.

Keskitetyllä käyttövaltuushallinnalla organisaatio yhdenmukaistaa eri järjestelmissä, sovelluksissa ja palveluissa sovellettavan käyttövaltuushallinnan. Se standardoi ja yhdenmukaistaa organisaation käyttövaltuushallinnan käytännöt organisaation eri osissa. Tuloksena on parantunut riskienhallinta, toiminnan laatu ja prosessien läpimenoaika. ■



Pilvipalvelut ovat osa kokonaisuutta.